

Výskyt rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) ve Svitavách v roce 2001

Occurrence of the Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*)
in Svitavy town in 2001

Jiří Mach

Dimitrovova 29, 568 02 Svitavy

Rybák bahenní (*Chlidonias hybridus*) hnízdí v Evropě v nesouvislém areálu. Například v Portugalsku, Španělsku, Maďarsku, v dolním Podunají, na Ukrajině nebo v Albánii. Výjimečně zahnízdí i v Nizozemí, Německu nebo v Pobaltí. Z území ČR je z dřívějších let známo hnízdění u Hluboké (rok 1882) a Hodonína (rok 1959), jak publikoval HUDEC (1977). V roce 1977 Hudec uvádí tento druh jako nejvzácnějšího rybáka rodu *Chlidonias* na tehdeším území ČSSR, s nejhojnějším výskytem na východě území.

I v současné době neexistuje na našem území příliš mnoho lokalit a případů výskytu tohoto druhu rybáka. Určitou výjimkou je například Žehuňský rybník na Nymbursku, kde byl pozorován od roku 1988 ještě v dalších 8 letech (zvláště 90.). Navíc 31. 5. 1991 to bylo 18 jedinců (Urbánek in litt.) Zajímavý byl rok 1997, kdy byli rybáci bahenní sledováni v poměrně nebývalé míře i v jižních Čechách (ŠIMEK & BRANDL 1998).

První výskyt na území okresu Svitavy pochází z rybníka Hvězda u Opatova na Svitavsku, kde M. Janoušek v roce 1994 sledoval 1 jedince (JANOUSĚK 1995). Další záznam pochází z Litomyšle (REIF 2000). Na doložený výskyt nejbohatší lokalitou je pak Dolní rybník ve Svitavách. V roce 1996 zde měl M. Chaloupka sledovat v květnu 3 resp. 5 jedinců, ale údaj je pro nepříliš velkou terénní zkušenost autora evidován jako nevěrohodný. Proto první oficiální pozorování z této lokality pochází z června 1997, kdy jsem zastihl 1 jedince při odpočinku na okraji kolonie racků chechtavých (*Larus ridibundus*).

V roce 2001 byl pak zaznamenán nejsilnější jarní zálet těchto rybáků na Svitavsko (a pravděpodobně i širší okolí). Poprvé v tomto roce jsem sledoval 1 rybáka 28. dubna při lovu potravy na hladině Dolního rybníka ve společnosti 3 rybáků černých (*Chlidonias niger*) a 18 racků malých (*Larus minutus*). Druhý výskyt (4. května), tentokrát 4 jedinců, pozorovali i kolegové M. Janoušek a S. Lešinger. Rybáci střídali odpočinek na kůlcích u rybníčního okraje s lovením potravy, znovu se 3 rybáky černými a 10 racky malými. Třetí výskyt rybáka na téže lokalitě byl zaznamenán 24. května, kdy opět při lovu potravy ve společnosti protahujících 38 rybáků černých (tohotočnů maximum) lovil i 1 rybák bahenní. Všechna pozorování v roce 2001 byla akceptována Faunistickou komisí ČSO (FK 16-18/2001).

Dolní rybník ve Svitavách patří, patrně i v širším územním měřítku, mezi významná území průtahu dlouhokřídlých (*Charadriiformes*), zejména rackovitých (*Laridae*) a právě rybákovitých (*Sternidae*) druhů, kteří zjevně využívají přítomnosti početné hnízdní kolonie racků chechtavých a zároveň zřejmě i určité strategické polohy rybníka na pomezí Čech a Moravy.

Souhrn

V roce 2001 byl na Dolním rybníku ve Svitavách (Pardubický kraj) v období dubna a května zaznamenán 3x výskyt rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) – (1,4 a 1 ex.).

Summary

The Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) was recorded 3 times during April and May 2001 on Dolní pond in Svitavy town (Eastern Bohemia, Pardubice region) – 1, 4 and 1 individuals respectively.

Literatura

- HUDEC K., ČERNÝ W. et al. 1977: Fauna ČSSR, Ptáci 2. *Academia, Praha*.
- JANOŠEK M., 1995: Výskyt rybáka bělokřídlého (*Chlidonias leucopterus*) a rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) na Svitavsku. *Panurus*, 6: 103-104.
- REIF J., 2000: Avifauna rybníka Velký Košíř u Litomyšle v letech 1994-1997. *Panurus*, 10: 3-46.
- ŠIMEK J., BRANDL P., 1998: Faunistická pozorování v roce 1997. *Zprávy ČSO*, 46: 26-35.